Asiantuntijalausunto

Aika: torstai 28.2.2019 klo 10.00

Paikka: valiokuntahuone E 453, Eduskuntatalo (eteläinen sisäänkäynti)

Asia: E 115/2018 vp Valtioneuvoston selvitys: Euroopan metsiä koskevan oikeudellisesti sitovan sopimuksen neuvotteluiden uudelleenkäynnistäminen

Asiantuntija: Jouni Pykäläinen, professori, metsäekonomia ja –politiikka, Itä-Suomen yliopisto, p. 050 382 6094, jouni.pykalainen@uef.fi

Euroopan metsiä koskevan oikeudellisesti sitovan sopimuksen neuvottelujen uudelleenkäynnistäminen

Asiantuntijalausunto on pyydetty liittyen perusmuistioon MMM2019-00044. Kommentoin alla valtioneuvoston erityisesti esille nostamia näkökohtia ja täydentäviä linjauksia (sivu 2/7). Muilta osin ei ole kommentoitavaa.

Kohta 1. On hyvä, että neuvottelut käydään YK:n järjestelmän alla, koska näin voidaan päästä paremmin kiinni maailmanlaajuisiin metsäkysymyksiin. Maailmanlaajuisia metsäkysymyksiä käsiteltäessä on syytä hakea asiantuntemusta monipuolisesti liittyen metsän tarjoamiin ekosysteemipalveluihin ja toisaalta rajapinnat muiden luontotyyppien tarjoamiin ekosysteemipalveluihin on syytä pitää mielessä. Esim. rajapinnat ruoan ja biopolttoaineiden tuotantoon ovat monissa maissa keskeisessä roolissa, kun mietitään kokonaiskestävää luonnonvarojen käyttöä.

Kohta 2. Nopea aikataulu neuvotteluille on hyvä asia myös siksi, että Suomi voi myös tätä kautta edistää metsien kestävää käyttöä EU:n puheenjohtajakaudellaan. Suomella on paljon osaamista metsien monipuolisen ja kestävän käytön kehittämiseen. Esimerkiksi Suomessa pääpaikkaansa pitävä Euroopan metsäinstituutti tarjoaa erinomaisen verkoston neuvotteluprosessin tukemiseen ja suomalaisissa tutkimusorganisaatioissa kaikkinensa on paljon monipuolista metsien kestävään käyttöön liittyvää osaamista. Suomalaiset asiantuntijat ovat kansainvälisesti vahvasti verkottuneita, ja heitä on luontevaa käyttää neuvottelujen tukena osana kansainvälistä osaajayhteisöä.

Kohta 3. Kansainvälisen kehityksen ja toimintaympäristön muutosten tarkastelu on syytä sisällyttää vähintäänkin uudistettavan sopimuksen johdantoon. Tekstin muutostarpeita arvioitaessa on syytä ottaa huomioon biotalouskehitys. Biotaloudessa sektorirajat hälvenevät ja tällä on vaikutuksensa myös luonnonvarojen kestävään käyttöön. Biotalouden käsite ja siihen liittyvä meneillään oleva

kehitys eivät ole kovin hyvin tunnettuja kaikkialla maailmassa. Biotalous on kuitenkin keskeinen käsite Suomessa ja onkin syytä miettiä, miten biotaloutta lähestytään kansainvälisissä neuvotteluissa. Toisaalta myös yhtymäkohdat kiertotalouden kanssa vaikuttavat sopimuksen kohdentamiseen.

Kohta 4. Unece:n käytäntöjen noudattaminen tukee sopimuksen laajaa kattavuutta. Tämä on viisasta, kun pyritään maailmanlaajuistenkin kysymysten ratkaisuun.

Kohta 5. Tiukan seurantajärjestelmän kehittäminen sopimukselle ja sen käytäntöön soveltaminen olisi monilta osin vaikeaa ja kallista. Lisäksi se saattaisi rajoittaa järjestelmän jatkuvaa ja innovatiivista kehittämistä.

Kohta 6. Suomen kanta erilaisten äänestys- ja konsensusmenettelyjen hyväksymiseksi sopimusta neuvoteltaessa edistää globaalien ongelmien ratkaisemista. EU:n ulkopuolisten maiden mukaan saaminen on tärkeää.

Kohta 7. Rahoituksen kerääminen sopimuksessa mukana olevilta mailta on perusteltua, jos muussa tapauksessa sopimus jäisi kokonaan tekemättä. Sinällään luonnonvarojen kestävä käyttö ja ilmastonmuutoksen hillintä ovat globaaleja kysymyksiä, jotka koskettavat kaikkia ja siksi myös vastaavien sopimusten koordinointi eri alojen välillä on tarpeen.

Joensuu 27.2.2019

Jouni Pykäläinen